

Vlaamse
overheid

Vlaanderen
is natuur

Natuurinrichting Schuddebeurze

e-zine nr. 5 - oktober 2021

© VLM

Terreinwerken Duinvallei bijna afgerond

Sinds augustus worden terreinwerken uitgevoerd tussen de Schuddebeurzeweg, de Langestraat en de Heidestraat. Als het weer nog wat mee zit, worden ze eind 2021 afgerond.

De werken gebeuren op gronden van Natuur en Bos van de Vlaamse overheid en Natuurpunt. Deze terreinen zijn al enige tijd in natuurbeheer. Om ze te laten evolueren naar voedselarm, soortenrijk duingrasland was het nodig om op sommige plaatsen de toplaag van de bodem met veel resten van vroegere bemesting af te graven. In een grote zone was het nodig stort met steenpuin te verwijderen.

Op dit voormalig stort wordt de grond met baksteenresten verwijderd. Zo ontstaat ruimte voor natte natuur. De bloemrijke, vochtige duinpannes zullen heel wat vogels aantrekken.

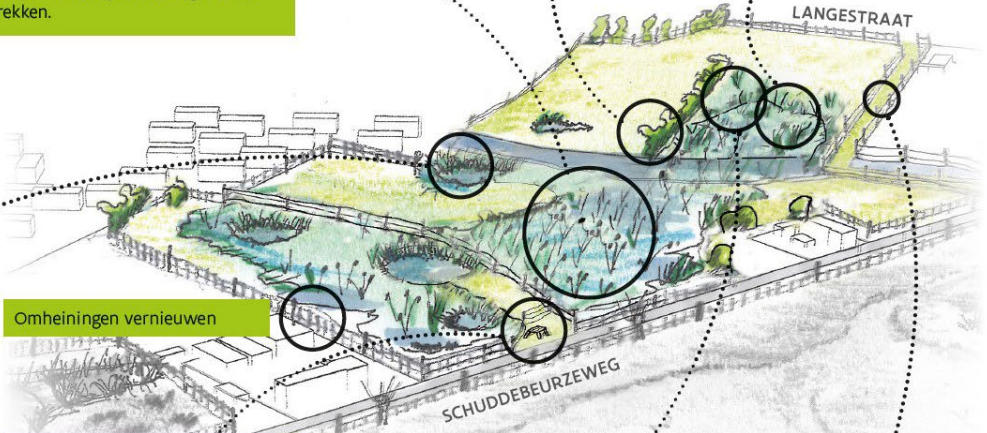
Bij wijze van hakhoutbeheer wordt een bomenrij gekapt. Dat zal tijdelijk een andere aanblik geven. Na de werken zullen de bomen teruggroeien uit hun stobbes. Er wordt ook plaatselijk beplant; over een totale lengte van ca. 170 m komen er ongeveer 600 struikjes bij.

Zone voor archeologische opgraving

We graven extra poelen voor de kamsalamander.

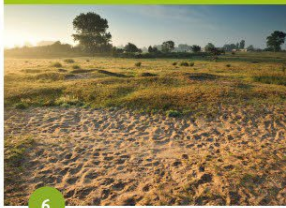

Omheiningen vernieuwen

Waar nu de bank staat, wordt een picknickzone ingericht met een picknickbank, een fietsstalling en een infobord en een eikenboom.

Op 2 percelen wordt een laagje grond afgraven. Zo komt de oorspronkelijke voedselarme zandbodem bloot te liggen en kunnen oude zaden kiemen.

Hier komt een nieuw wandelpad.

Foto's

1. vochtige duinvalleien
ANB, Marc Leten
2. kruipend moerasscherm
VLM
3. te kappen bomenrij
VLM
4. kamsalamander
Bram Conings
5. rustpunt Schuddebeurzeweg
VLM
6. duingrasland
Vilda, Yves Adams
7. locatie nieuw wandelpad
VLM

Tekening: VLM

De bloemrijke, vochtige duinpannes zullen heel wat vogels aantrekken. Over een paar jaar zal het natuurgebied veel gevarieerder ogen, met meer poelen en met een afwisseling van droge en vochtige zones. De kamsalamander zal hiervan profiteren.

Er zullen zones zijn met begrazing en zones waar wordt gemaaid. Meer info vindt u op www.vlm.be/schuddebeurze. Door de graafwerken ontstaat er ruimte voor natte natuur. De verse, voedselarme zandbodem zal snel weer groen kleuren. Waterplanten en -dieren zullen de poelen koloniseren en de biodiversiteit zal groter zijn dan voorheen.

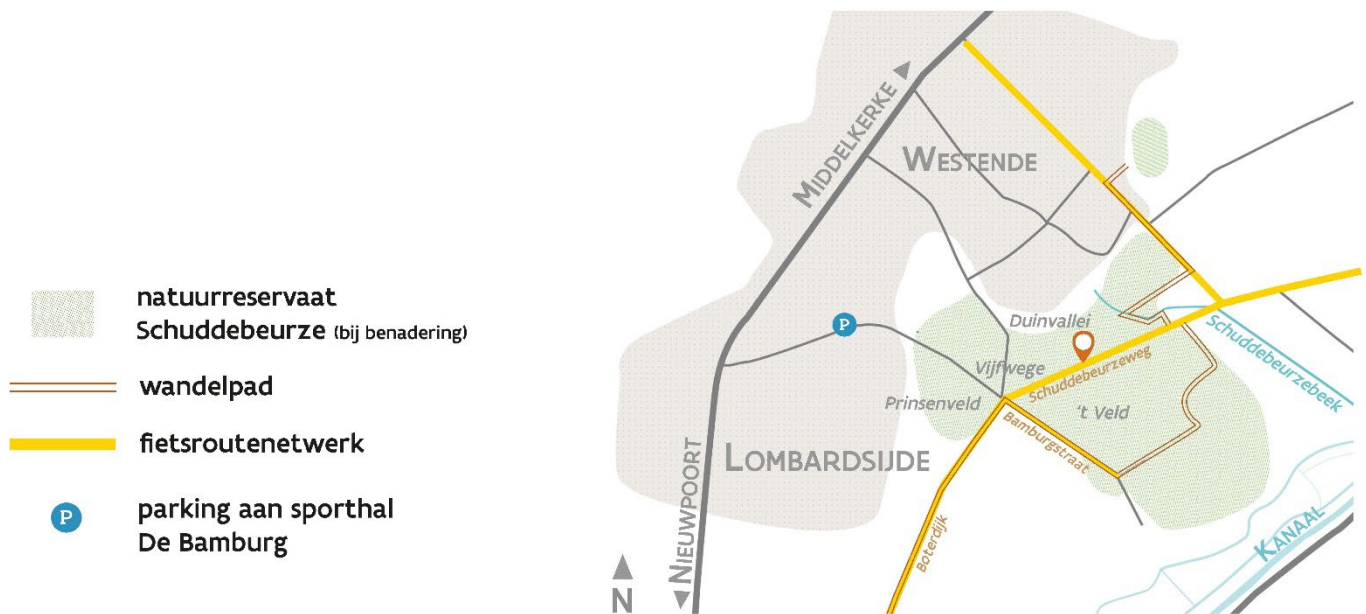

Dronebeeld 15/10/2021 © Middelkerke

Nieuwe wandelpaden en picknickzone

Tijdens de werken wordt een nieuw wandelpad aangelegd tussen de Schuddebeurzeweg en de Langestraat. Het graspad van ca. 350 meter loopt langs de rand van het natuurgebied. Waar het wandelpad de Schuddebeurzebeek kruist, komt nog een infobord over de Eerste Wereldoorlog die hier heeft gewoed. Momenteel is het pad nog niet open voor het publiek.

Waar nu de bank staat langs de Schuddebeurzeweg, wordt een picknickzone ingericht. Hier komt een infobord over de natuur in de Schuddebeurze, met een situeringskaartje dat ook de wandel- en fietspaden in het reservaat toont.

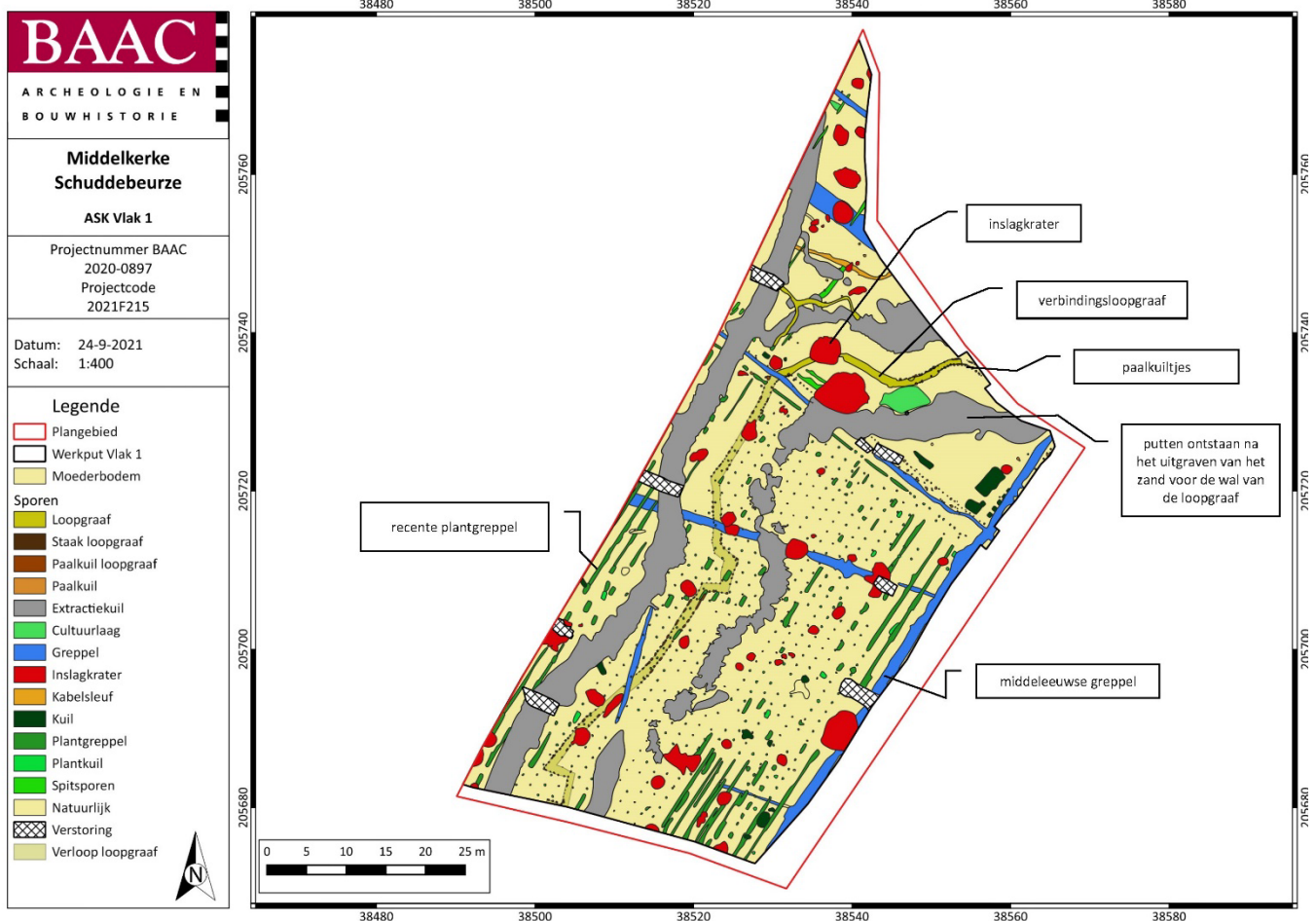

Archeologisch onderzoek van Duitse loopgraven

De Schuddebeurze lag tijdens de Eerste Wereldoorlog grotendeels aan en net achter de Duitse frontlijn die liep vanuit Lombardsijde naar de hoeve Groote Bamburgh. Op luchtfoto's van eind 1916 en begin 1917 zien we gevechts- en verbindingsloopgraven, een smalspoor en bunkers in het huidige natuurgebied.

In september heeft een archeologisch team een zone ten oosten van de Schuddebeurzebeek opgegraven. Daar werd eerder, tijdens het proefonderzoek, een Duitse verbindingsloopgraaf gevonden. Het team heeft de resten volledig onderzocht en opgegraven. Van de opgraving en de sporen is niks meer zichtbaar.

Omdat het gebied door de onderwaterzetting erg nat was, kon de loopgraaf slechts ca. 40 cm ingegraven worden. Een klein deel hiervan is in de bodem bewaard gebleven. De archeologen reconstrueerden het verdere verloop van de loopgraaf aan de hand van paalkuiltjes die deel uitmaakten van de wandconstructie. De wanden bestonden vermoedelijk uit houten palen met vlechtwerk ertussen. Om de geringe diepte van de loopgraaf te compenseren, wierpen de soldaten langs beide zijden een aarden wal op. Het zand daarvoor groeven ze ter plaatse uit. De kuilen die zo ontstonden, volgen mooi het verloop van de loopgraaf.

Grondplan met de aangetroffen archeologische sporen

In de tweede helft van 1917 en in 1918 werd het gebied zwaar gebombardeerd, met een kraterlandschap als gevolg. Tijdens één van de bombardementen werd een deel van de opgegraven loopgraaf vernietigd door de inslag van een groot projectiel. Het Duitse leger groef langs de inslagkrater een nieuwe loopgraaf.

De Duitse loopgraven bleven in gebruik tot aan de bevrijding van Lombardsijde en omgeving op 16 oktober 1918.

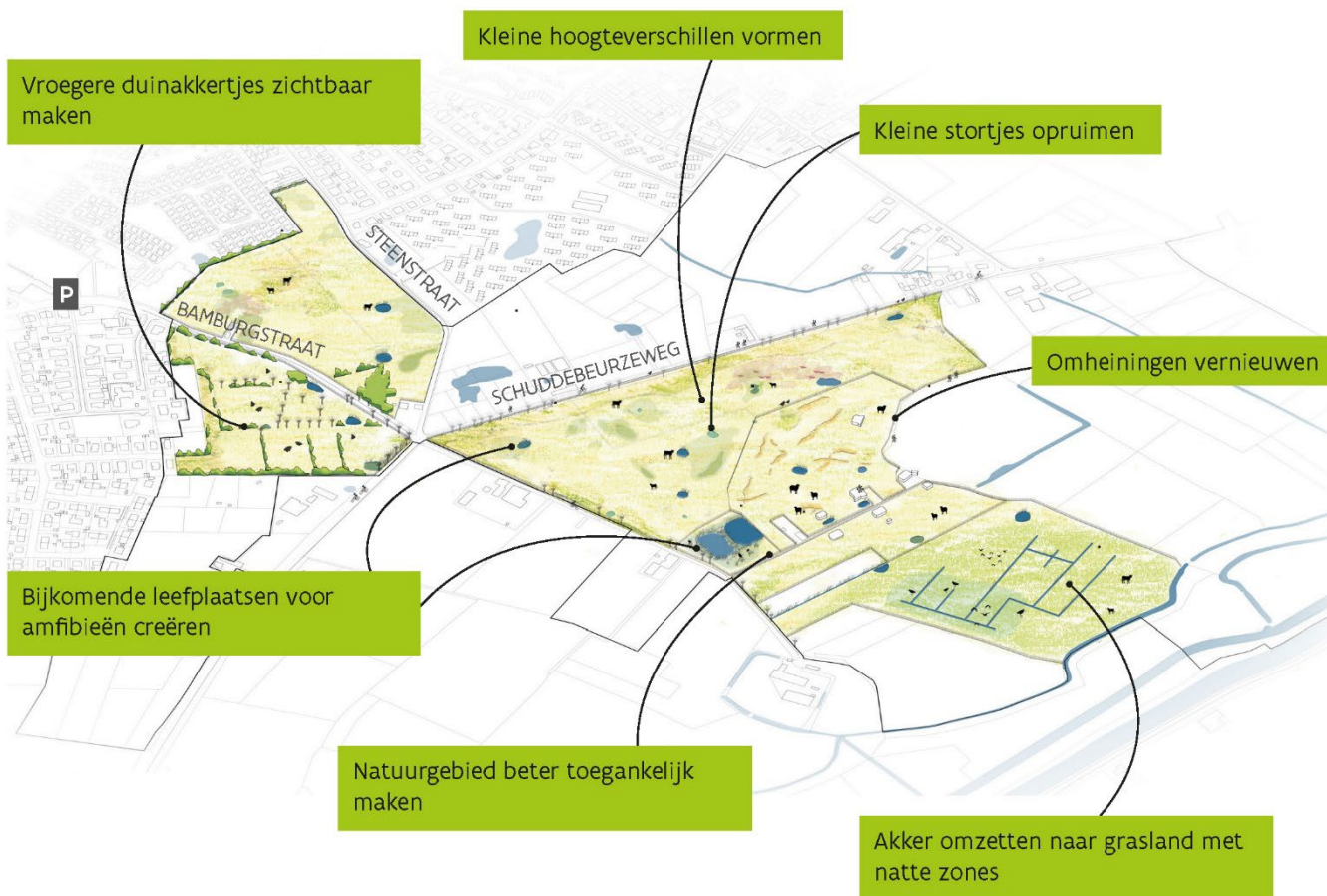
Zoals op veel plaatsen in de Westhoek waar slag werd geleverd tijdens de Eerste Wereldoorlog, zitten in de Schuddebeurze nog veel resten van munitie in de ondergrond. Het archeologisch team en de aannemer die daarna kwamen, moesten daarom zeer voorzichtig te werk gaan. De gronden zijn vooraf gescreend munitiedeskundigen en alle graafwerken gebeurden onder hun begeleiding. Er werden heel wat explosieven aangetroffen die door DOVO (Dienst voor Opruiming en Vernietiging van Ontploffingstuigen) werden opgehaald.

Het archeologisch team ontdekte ook twee middeleeuwse greppels die mogelijk verband houden met akkers in de duinen. In de duinafzettingen werden twee scherven aardewerk uit de IJzertijd gevonden. Ze dateren uit de 5de eeuw voor Christus en lijken erop te wijzen dat de duinen hier veel ouder zijn dan eerder werd aangenomen.

Terreinwerken in 2022

Voor een volgende fase van de werken zijn uiteenlopende werken voorzien in een groot deel van het natuurreserveaat: kleine stortjes opruimen, kleine afgravingen doen, omheiningen vernieuwen, nieuwe poelen graven en bestaande poelen uitdiepen, vroegere duinakkertjes zichtbaar maken, een akker omzetten naar grasland.

Het openbaar onderzoek over de omgevingsvergunningsaanvraag voor deze werken vindt begin 2022 plaats. De werken zullen in de zomer of het najaar van 2022 starten. U hoort er nog van.

Vragen of opmerkingen?

Hebt u vragen, suggesties of klachten over de werken, neem dan contact op met bert.vannieuwenhuysse@vlm.be, tel. 0479 64 34 29.

Schuddebeurze is deel van de Vlaamse Duinen

De Vlaamse Landmaatschappij en het Agentschap voor Natuur en Bos willen i.s.m. Natuurpunt in de Schuddebeurze een aaneengesloten gebied vormen van zure duingraslanden, duinheide, vochtige duinvalleien en struweel. Dat zijn biotopen die zeldzaam zijn aan de Vlaamse kust. Via het [natuurinrichtingsproject Schuddebeurze](#) werken we mee aan het project VEDETTE om bij te dragen aan de ontwikkeling van de Vlaamse Duinen. Dat is een grensoverschrijdend duinen- en poldergebied tussen Duinkerke in Frankrijk en Westende bij ons.

Les Dunes Flamandes est un territoire transfrontalier exceptionnel par sa diversité, ses paysages et son histoire.

Vulnérable et menacé, des actions sont menées afin de le préserver et sensibiliser les visiteurs.

Vlaamse Duinen is een grensoverschrijdend gebied dat uniek is omwille van zijn diversiteit, zijn landschappen en zijn geschiedenis.

Aangezien het om kwetsbaar en bedreigd gebied gaat, worden er acties ondernomen om het te beschermen en de bezoekers te sensibiliseren.

©VEDETTE

Met steun van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
Avec le soutien du Fonds européen de développement régional

Flandria Rhei
VEDETTE

Vlaamse
overheid Vlaanderen
is natuur

www.VLM.be
www.NATUURENBOS.be